

Digitala VA-organisationer

– vad kan vi lära av utländska föregångare?

3. VÄGEN FRAMÅT

Amelie Bennich, Tekn Dr, Industriell ekonomi och organisation, KTH

Vägen framåt för VA-branschen

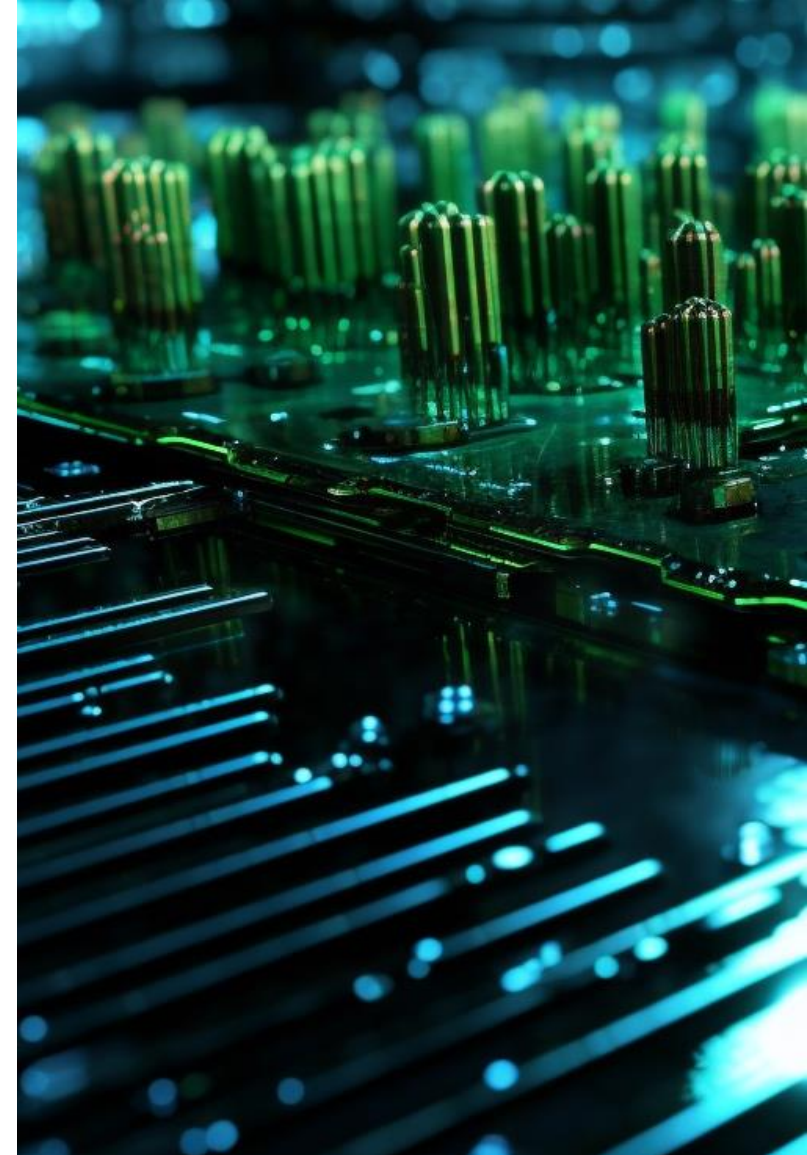
En internationell utblick visar att digitaliseringen av VA-branschen pågår i snabb takt globalt. Samtidigt är många VA-organisationer fortfarande i en experimentfas med nya digitala lösningar och det finns stora lokala variationer även inom enskilda länder. Vad kan den svenska VA-branschen lära sig av detta?

Från ett organisationsperspektiv

Digitalisering är som en verktygslåda med olika lösningar för olika typer av problem. Lösningar som adresserar ett konkret problem och har tydlig verksamhetsnytta kan snabbt få genomslag. Men för att driva digitaliseringen framåt krävs också ett mer systematiskt förhållningssätt som går bortom enskilda applikationer eller problemformuleringar.

Exempelvis är datahantering en nyckel-faktor för att lyckas med digitalisering. Många organisationer har redan tillgång till stora mängder data, men behöver gå från att vara datarika till informationsrika. Ofta har flera delar av organisationen nytta av samma typ av data, men av olika anledningar. Bristande samordning och inkompatibla system är vanliga hinder mot digitalisering.

Digitalisering är dessutom sällan en "quick fix" utan kräver tid, resurser och kompetens för att ge resultat. Framgång beror i hög grad på att organisationen och dess medarbetare engageras i processen. Eftersom omställning tar tid och det kan dröja innan effekterna blir tydliga, kan tydliga strategier och riktlinjer underlätta och ge vägledning i det fortsatta arbetet.

Från ett branschperspektiv

Inom de flesta nationella VA-sektorer finns stora lokala variationer. Det gäller inte bara mellan stora och små organisationer, utan även mellan olika delar av VA-systemen. För att digitalisering ska få genomslag i räcker det inte att enskilda VA-organisationer digitaliseras. Istället behövs branschövergripande initiativ och strukturer som skapar förutsättningar för en bredare digital transformation.

Ökad samordning mellan VA- organisationer kan underlätta kunskaps-utbyte och minska risken för att samma misstag upprepas. Eftersom många VA-organisationer står inför liknande utmaningar finns stora möjligheter att samarbeta och dra lärdom av varandras erfarenheter.

Myndigheter och beslutsfattare kan driva på utvecklingen genom riktad finansiering och regelverk som främjar digitalisering.

På samma sätt kan branschorganisationer främja samordning genom att utveckla gemensamma standarder och arbetssätt.

Samarbete mellan offentliga och privata aktörer är också viktigt. En nära dialog med teknikleverantörer är centralt för att utveckla lösningar som möter VA-organisationernas behov. I dagsläget finns en mängd digitala lösningar på marknaden, där teknikleverantörer har en avgörande roll i att utveckla produkter som möjliggör interoperabilitet och sömlös integration mellan olika produkter och tillverkare.

Digitalisering möjliggör även bransch-överskridande projekt. Detta har blivit särskilt uppmärksammat i samband med konceptet ”den smarta staden”, där aktörer inom exempelvis energi-, vatten- och transportsektorn kan samverka för att utveckla integrerade tjänster för stadens invånare.

”När digitalisering adresserar grundläggande branschproblem kan det få snabbt genomslag.”

Oliver Grievson – Ordförande i styrgruppen för IWAs Digital Water Programme. Apropå nya AI-baserade verktyg på marknaden som kan användas för att tidigt identifiera och varna för blockeringar i avloppsnätet.

För mer information, besök:

- <https://mistrainframaint.se/>
- <https://mistrainframaint.se/projects/2f-digital-water-utilities-vad-kan-vi-lara-fran-utlandska-foregangare-2/>